

SIGURNO
SURFANJE

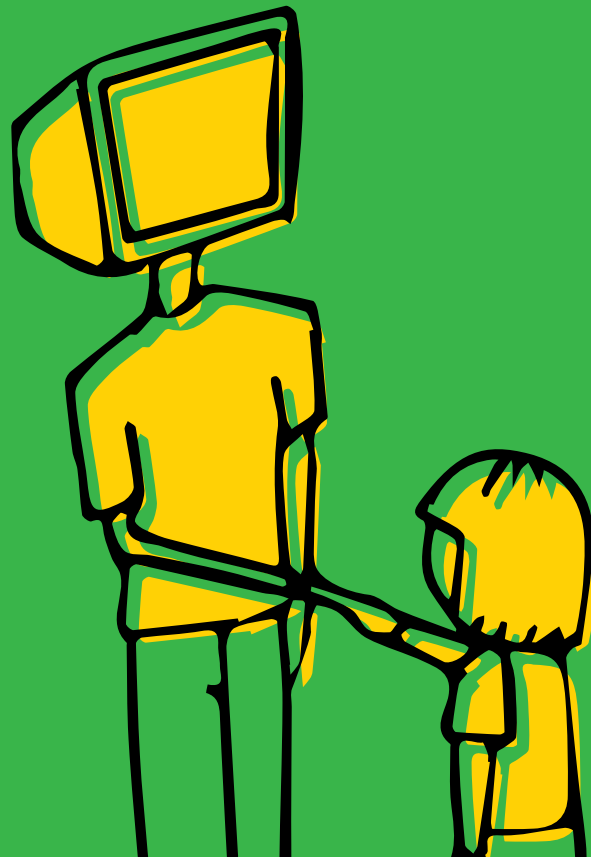
SIGURNO SURFANJE

Draga djeco, roditelji i nastavnici, pred vama je brošura koja će vas informirati o načinima sigurnog korištenja interneta, s naglaskom na sigurnost na društvenim mrežama.

Kroz rad na računalu, djeca i mladi uče na zabavan i zanimljiv način kako koristiti tehnologiju, što može biti korisno u školskom učenju, ali i slobodnim aktivnostima. Na taj način mogu razvijati pamćenje, metode učenja, selekciju informacija, vještine rješavanja problema, osjećaj vlastite sposobnosti i samopouzdanje. Djeci i mladima koji imaju teškoće u komunikaciji, društvene mreže mogu biti poticaj za druženje s vršnjacima sličnih interesa.

Danas smo okruženim brojnim tehnološkim novitetima koji su postali značajnim dijelom naše svakodnevice. Imaju svoje prednosti, ali i opasnosti te je zato važno biti oprezan kada ih koristimo. Iz toga razloga u ovoj brošuri nastojat ćemo odgovoriti na neka pitanja i nedoumice djece i mladih, roditelja i nastavnika vezane uz sigurno surfanje internetom.

U nastavku pročitajte opise najvažnijih pojmova u svijetu interneta kako bi s većim razumijevanjem mogli pristupiti ovoj temi.

Što su društvene mreže?

Društvene mreže su internetski prostor koji omogućuje povezivanje i komunikaciju ljudi sličnih interesa. Na društvenim mrežama možemo otvoriti svoj "profil", komunicirati pojedinačno ili grupno, razmjenjivati informacije, dijeliti fotografije i sl. Danas postoje brojne društvene mreže, a neke od najpoznatijih su Facebook, Twitter, Myspace, Chatroulette i Ask.fm.

Što je cyberbullying?

Elektroničko nasilje među vršnjacima ili cyberbullying je oblik nasilja koji se odnosi na situacije kada je dijete izloženo napadu od strane druge osobe ili grupe putem interneta (npr. društvene mreže, e-maila, bloga) ili mobilnog telefona s ciljem uzrokovanja štete ili neugode. Neki od primjera cyberbullyinga uključuju situacije kada djeca od svojih vršnjaka traže da na društvenoj mreži procijene tko je najružniji, najdeblji ili najgluplji, navedu osobu iz škole koju najviše mrze i potiču druge da o njoj napišu nekoliko riječi ili otvore tzv. grupu mržnje u kojoj će pisati neugode o određenom vršnjaku. Sve su češći i slučajevi kada vršnjaci mobitelom snimaju fizičko nasilje nad drugom osobom, a potom snimku objavljuju na internetu.

Virtualni svijet omogućuje nasilniku anonimnost što mu daje osjećaj sigurnosti da će ostati neotkriven te smanjuje njegov osjećaj odgovornosti za štetu (počinjenu uvredu, poniženje i sl.) koju je nanio drugoj osobi. Ovakav oblik nasilja omogućuje vrlo brzo širenje informacija i izloženost žrtve širokoj publici u bilo koje vrijeme. Osim toga, dijete koje već trpi nasilje ponovno ga doživljava svaki put kada iznova pročitava uvrede i prijete ili vidi svoje fotografije koji su drugi objavili

bez njegovog znanja. Žrtva se može osjećati bespomoćno jer ne može sakriti sadržaj niti utjecati na njega pa sram i izloženost nasilju mogu biti dugotrajni.

Opasnosti od strane odraslih osoba

Na internetu osim cyberbullyinga postoji i opasnost od nasilja od strane odraslih osoba. Ponekad odrasle osobe izlažu djecu i mlade pornografskom sadržaju na internetu (šalju uznemiravajuće fotografije i snimke).

Drugi oblik nasilja jest zavođenje djece od strane odraslih osoba, tzv. grooming. Grooming se odnosi na situacije kada odrasla osoba uznemirava djecu putem SMS poruka, telefona ili interneta. Tada se odrasla osoba često predstavlja kao dijete, ulazi u komunikaciju s njima i pokušava stvoriti osjećaj povjerenja kako bi razmijenili fotografije ili informacije seksualne prirode. Može tražiti da mu dijete pošalje svoju sliku, da mu opiše svoje tijelo, da mu otkrije svoje ljubavne tajne, ali i da se nađu u stvarnome životu.

Istraživanje Hrabrog telefona i Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba iz 2008. godine o iskustvima djece i mladih prilikom korištenja modernih tehnologija pokazalo je sljedeće rezultate:

- 54% djece i mladih naišlo je na web stranicu koja je sadržavala fotografije golih ljudi ili ljudi u spolnom odnosu, a da to nisu željeli
- 41% djece i mladih izjavljuje da su bili pitani intimna pitanja o sebi, svome tijelu ili su im postavljena pitanja seksualnog karaktera tijekom druženja i komunikacije putem interneta

Od 2003 djece i mladih koji komuniciraju s drugima putem interneta, njih 290 (14%) navodi da su otišli na sastanak i upoznavanje s online prijateljem kojeg do tada nisu poznavali uživo.

Spomenuti rezultati ukazuju na važnost educiranja djece, roditelja i stručnjaka koji rade s djecom o navedenoj temi kako bi se osigurao siguran prostor za djecu u virtualnom svijetu.

Hrabri telefon je putem svojih linija za djecu te linije za mame i tate prepoznao sve veću potrebu djece i roditelja za razgovorom o iskustvima i zaštiti na društvenim mrežama, posebno Facebooku.

U 2013. godini Hrabri telefon i Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba proveli su istraživanje o iskustvima i ponašanjima djece na društvenoj mreži Facebook i internetu općenito. U istraživanju je sudjelovalo 1489 djece iz svih dijelova Hrvatske. Rezultati ukazuju na veliku raširenost korištenja Facebooka prije trinaeste godine života, svakodnevno i višesatno provođenje vremena na društvenoj mreži, kao i na loša iskustva prilikom korištenja Facebooka. Prema rezultatima, neupitno je potrebna edukacija djece, kao i odraslih osoba (roditelja i stručnjaka) o zaštiti na društvenim mrežama.

- 93% djece ima Facebook profil
- 84% djece ima pristup internetu na mobitelu
- 68% djece ima profil prije trinaeste godine
- 69% djece Facebook posjećuje više puta dnevno
- 47% djece posjećuje Facebook tijekom nastave
- 47% djece na Facebooku provede od 1 do 2 sata dnevno
- 78% djece nema pravila u obitelji o korištenju Facebooka

Iskustva nasilja djece putem Facebooka

Nekoliko puta ili često...

- 21,4% primilo je uvredljive poruke ili komentare, a 56% nastavilo ih je primati čak i onda kada su zamolili pošiljalatelja da ih prestane slati
- 10,6% doživjelo je širenje laži o njima
- 6,7% doživjelo je poticanje drugih da govore ružno o njima
- 6,5% doživjelo je da drugi objavljuju stvari koje štete njihovom ugledu

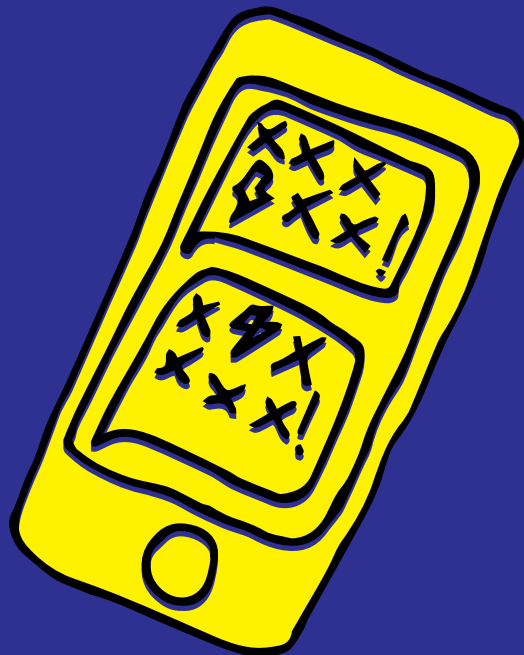
Barem jednom...

- 16,1% doživjelo je provalu u vlastiti profil i objavljivanje neugodnih stvari o njima samima u njihovo ime
- 15,5% primilo je neželjene poruke seksualnog sadržaja
- 14,8% primilo je prijeteće
- 10,5% doživjelo je namjerno blokiranje ili izbacivanje iz neke grupe s ciljem izolacije
- 3,8% doživjelo je otvaranje grupe s ciljem ismijavanja ili vrijeđanja

Neka od ponašanja koja mogu ukazivati na to da dijete trpi elektroničko nasilje:

- nevoljko koristi internet i/ili mobitel
- uzrujano je kada primi poruku na mobitel, e-mail ili putem društvene mreže
- skriva ekran ili mobitel kada je u blizini roditelja
- provodi neobično mnogo vremena na internetu
- povlači se od prijatelja, zaostaje u školi ili ne želi ići u školu
- potišteno je i njegovo se ponašanje zamjetljivo promijenilo

- ima poteškoća sa spavanjem, probleme s apetitom, razdražljivo je ili plačljivo, doima se depresivno
- prima sumnjive pozive, poruke ili e-maileve
- njegov školski uspjeh opada

RODITELJI

Dragi roditelji, vjerujemo kako su smartphone, Facebook, Twitter, "lajkanje" i "šeranje" samo neki od pojmova koji vama, koji ste odrasli u vremenu komunikacije "licem u lice" i (kratkim) telefonskih razgovora, mogu djelovati zastrašujuće. Roditelji često ne prate što njihova djeca rade i koliko vremena provode na internetu zato što nemaju vremena ili zato što misle kako na taj način poštuju privatnost svoga djeteta. Mnogi se i zbog neznanja o modernim tehnologijama osjećaju nemoćnima u razgovoru o ovoj temi te ne postavljaju pravila njihovog korištenja. Sjetimo se da se pravila koja koristimo u stvarnome životu vrlo lako mogu prenijeti u virtualni svijet. Internet je danas dostupan na svakome koraku, a najbolji način da spriječimo njegovu zlouporabu je da djecu učimo sigurnom i odgovornom korištenju modernih tehnologija. Slijedi nekoliko savjeta što vi kao roditelji možete učiniti da bi vaše dijete sigurno surfalo:

- Pronađite vremena za dijete. Ono treba mamu i tatu, a internet vas ne može i ne smije zamijeniti. Dajte do znanja svome djetetu da ste zainteresirani za njegove online aktivnosti tako što ćete se i sami informirati o mogućnostima interneta. Neka vas dijete podučni svemu što zna. Time ćete vi učiti, ali i razumjeti kolika je razina znanja vašeg djeteta, a ono će se osjećati važnim dok vas podučava.
- Postavite pravila o vremenu korištenja interneta – npr. nema računala prije škole, prije spavanja, za vrijeme obroka ili prije nego što je napravljena zadaća. Računalo ne bi smjelo biti jedini način provođenja slobodnog vremena.

- Objasnite djetetu opasnosti slanja osobnih slika i informacija putem interneta. Nemojte braniti djetetu da ih iznosi, već ga naučite kako ograničiti pristup tim informacijama nepoznatim ljudima. Hrabri telefon je u suradnji s iStudiom (Degordianom) razvio aplikaciju o sigurnosti na Facebooku za djecu i roditelje koju možete pronaći na FB stranici udruge Hrabri telefon.
- Objasnite djetetu kada i zašto razgovor s nepoznatim osobama, posebno o seksualnim temama, može biti opasan za njega.
- Objasnite djetetu koje su moguće opasnosti susreta s osobom koju smo upoznali samo preko interneta i zašto je važno da se s njima nalazi jedino uz vašu pratnju. Objasnite da je stranac u virtualnom svijetu isto kao i stranac u stvarnom svijetu te da sve informacije koje daje mogu biti lažne.
- Uvažite interes mladih za spolnost. Razgovarajte s djetetom o tome da odrasli ponekad mogu imati loše namjere i pokušavaju zavesti djecu na razne načine.
- Istaknite da bude pažljivo kada šalje poruke drugima i razgovarajte o tome kako i kada šala od smiješne može postati uvredljivom. Potaknite ju/ga da se prije slanja poruke zapita može li ona uvrijediti ili na bilo koji način naštetiti nekome.
- Postavite pravilo prema kojem nije dopušteno slati fotografije ili videozapise drugih ljudi bez njihova dopuštenja, kao niti slati sadržaje koji ih mogu uvrijediti.
- Razgovarajte s djetetom o tome što učiniti ako dobije neprimjerenu poruku, poziv ili je izloženo nasilju: potičite ju/ga da ne odgovara na nasilne, neugodne ili prijeteće poruke, već da razgovara s vama ili drugom odraslom osobom od povjerenja (nastavnikom,

školskim pedagogom ili psihologom) kako se problem ne bi pogoršao.

Što kada se nasilje dogodi?

- Pokušajte otkriti identitet nasilnika kako bi se mogle poduzeti adekvatne mjere za sprječavanje nasilja, ali potom ne rješavajte situaciju sami. Obratite se školi i/ili policiji.
- U slučajevima kada je dijete počinitelj nasilja iz škole važna je suradnja roditelja i škole koja može kontaktirati njegove/njezine roditelje.
- Kontaktirajte administratora stranice kako bi se uklonio neprikladan sadržaj.
- Jasno dajte do znanja djetetu da ono nije krivo ako je žrtva elektroničkog nasilja i da ono zbog toga neće biti kažnjeno! Razgovarajte s djetetom o njegovim osjećajima.
- Kada je riječ o ozbiljnijim oblicima nasilja, osobito zastrašujućim prijetnjama, sačuvajte poruke/videozapise i podatke o datumu i vremenu sadržaja te obavijestite policiju. Za sve nedoumice možete nazvati Hrabri telefon za mame i tate na broj 0800 0800.
- Policiji je moguće prijaviti nasilje nad djecom i neprimjeren internet sadržaj i putem web stranice redbutton.mup.hr

Primjer slučaja s Hrabrog telefona:

Zabrinuta majka naziva Hrabri telefon za mame i tate jer je otvoren lažni profil s imenom i prezimenom njezine kćeri Maje (14 godina). Gospođa navodi da je profilna slika uzeta s kćerinog pravog profila i izmijenjena u Photoshopu. Na njenom lažnom zidu su se pojavile različite neugodne i lažne izjave o njoj te izmijenjene fotografije. Nazivateljicu zanima što može učiniti kako bi takvo ponašanje prestalo. Vidi da su komentare stavljala djeca iz Majine škole, čak neka djeca iz njezinog razreda.

Volonterka Hrabrog telefona potaknula ju je da s kćeri potraži pomoć stručne službe u školi. Ukoliko Maja ima informacije tko bi mogao kreirati takav lažni profil iz škole, važno je da o tome obavijesti psihologa i ravnatelja u školi kako bi pozvali djecu i roditelje na razgovor.

Također, cijeli sadržaj može prijaviti na Red Button MUP-a kako bi se isti uklonio te kontaktirati Policijsku postaju telefonski ili osobno.

Vi kao roditelj imate pravo (i dužnost) znati s kime se druži Vaše dijete na internetu, jednako kao i u stvarnom životu.

Za sva pitanja i nedoumice možete se obratiti Hrabrom telefonu za mame i tate na broj telefona 0800 0800 svakim radnim danom od 9 do 20 sati!

DJECA I MLADI

Draga djeco i mladi, svjesni smo da su vam važne aktivnosti u virtualnom svijetu. Podržavamo vaše istraživanje interneta, iskorištavanje svih prednosti koje on nudi, kao i razvijanje vaše kreativnosti i inovativnosti. U nastavku smo vam naveli neke smjernice kako odgovorno koristiti moderne tehnologije, zaštititi se i kome se obratiti za pomoć ukoliko doživite neko neugodno i neželjeno iskustvo.

Kako sigurno surfati društvenim mrežama?

1. Prijatelji na društvenoj mreži

Kako biraš svoje prijatelje na Facebooku? Poznaješ li sve osobno ili imaš prijatelja koje nikada nisi vidio/la uživo? Kako možeš biti siguran/na da su to osobe za koje se predstavljaju?

Zabavno je upoznavati nove osobe, dijeliti iskustva s njima, učiti od njih. No, prijateljstvo s nepoznatom osobom na društvenoj mreži jest kao da puštaš stranca s ulice u svoj dnevni boravak.

Želiš li da stranci gledaju tvoje fotografije, komentiraju tvoje statuse ili imaju saznanja gdje se nalaziš u kojem trenutku (ako imaš uključenu aplikaciju lociranja)?

Budi oprezan/na koga prihvaćaš za prijatelja! Bilo bi dobro da to budu osobe koje poznaješ uživo ili za koje pouzdano znaš da se ne predstavljaju lažno.

2. Komunikacija s nepoznatim osobama

Nikada nismo sigurni tko je osoba koja se skriva iza svog profila. Jednostavno je skinuti fotografiju s interneta, predstaviti se lažnim imenom s ciljem da se dođe do neke osobe. Budi oprezan/na u razgovoru s nepoznatim osobama, posebno ako te traži da vaše poznanstvo ostane vaša tajna ili ukoliko traži da se nađete bez znanja roditelja, na mjestu gdje nema puno ljudi. Odrasle osobe s lošim namjerama, pedofili, mogu prilagoditi komunikaciju da zaista dobiješ osjećaj da je riječ o tvom vršnjaku. Ukoliko ta osoba nema skrivene namjere, neće imati ništa protiv da se prvi puta nađete s roditeljima na javnom mjestu.

3. Fotografije

Zabavno je stavljati svoje fotografije na društvenu mrežu. Djeca i mladi se najčešće osjećaju dobro dok im drugi "lajkaju" fotografije, komentiraju, daju komplimente. No, važno je da budeš kritičan/na prema tome koje fotografije stavljaš na društvenu mrežu. Fotografije putem kojih se može prepoznati gdje živiš, u koju školu ideš nikako ne stavljaš na internet, posebno ako imaš prijatelje koje ne poznaješ uživo. Važno je ne zaboraviti da postavljenu fotografiju drugi mogu "skinuti" i sačuvati, a kasnije je teško kontrolirati što se s njom događa i tko ju sve ima. Također, ukoliko želiš staviti fotografiju na kojoj su tvoji vršnjaci, važno je provjeriti s njima slažu li se s time da fotografiju objaviš. Za svaku fotografiju koju postavljaš na Facebook u postavkama možeš odrediti tko ju smije vidjeti.

Mladi se žele osjećati lijepo i privlačno i često stavljaju fotografije u neprijemenoj odjeći. To nije dobar način kako dobiti pozornost vršnjaka, već je i rizik da osobama s lošim namjerama budete meta interesa.

4. Grupe mržnje

Nasilje koje se događa na školskom hodniku danas se prenosi u virtualni svijet. Ružne riječi, psovke i omalovažavanje ponekad se prenose na društvene mreže u obliku otvaranja grupa mržnji. "Svi koji mrže Marka iz 7.b neka lajkaju ovu grupu" jest primjer grupe mržnje gdje djeca, a ponekad i odrasle osobe vrijeđaju pojedino dijete ili skupinu djece. Ponekad koriste i fotografije djece, mijenjaju ih u programima, dodaju uvredljiv tekst na fotografijama. Takve stranice može lajkati bilo tko i dijete može doživjeti uvrede od strane velikoga broja osoba, često i nepoznatih. Otvaranjem grupa mržnje krše se prava djece te one predstavljaju oblik nasilja nad djecom. Također, ovakvo ponašanje je zakonom kažnjivo.

Neke od loših stvari koje ti se mogu dogoditi od vršnjaka su:

- dobivanje uvredljive poruke na internetu ili mobitelu
- objavljivanje neistina o tebi
- korištenje tvojih fotografija bez tvog dopuštenja
- otvaranje lažnog profila s tvojim imenom
- otvaranje grupe mržnje
- objavljivanje videa u kojem si ti bez tvog dopuštenja
- dobivanje poruke seksualnog sadržaja

Neke od loših stvari koje ti se mogu dogoditi od odrasle osobe su:

- dobivanje poruke seksualnog sadržaja
- ispitivanje o tvojim osobnim informacijama
- ispitivanje o tvojim fotografijama
- slanje uvredljivih poruka

- iskazivanje želje da se nađe s tobom
- traženje da se diraš po intimnim dijelovima tijela ili da pričaš o svojim seksualnim iskustvima

AKO SI NEŠTO OD NAVEDENOG DOŽIVIO/LA O TOME OBAVEZNO OBAVIJESTI RODITELJE I/ ILI STRUČNJAKE U ŠKOLI (učitelja, razrednika, pedagoga ili psihologa)!

Nitko se nema pravo ponašati na način koji te može povrijediti i zato je važno zaštititi se na način da se povjeriš odrasloj osobi kojoj vjeruješ. Možeš nazvati i Hrabri telefon za djecu na broj 116 111 svakim radnim danom od 9 do 20 sati!

Još neka pravila za sigurno korištenje interneta za djecu i mlade:

- Nikad nikome ne otkrivaj svoju lozinku.
- Nikad nemoj odavati informacije o pravom identitetu (svoje ime i prezime, ime i prezime roditelja, broj telefona, kućnu adresu, radno mjesto roditelja, naziv škole, broj kreditne kartice roditelja). Bez obzira na to koliko simpatično netko djelovao preko interneta, ta osoba je ipak stranac, koji može biti i osoba loših namjera.
- Nikad ne prihvaćaj poklon u zamjenu za adresu, fotografiju ili neku drugu informaciju bez dozvole roditelja.
- Nikad ne šalji fotografiju ili opis sebe niti članova obitelji.

I ti si odgovoran/odgovorna za sigurnost drugih na internetu!

- Ne šalji uvredljive poruke!
- Ne otvaraj grupe mržnje!
- Ne objavljuj fotografije i filmove drugih bez njihovog dopuštenja!
- Ne podržavaj lajkanjem bilo kakav oblik nasilja, odnosno ponašanje koje može povrijediti drugoga!

NASTAVNICI

Kako spriječiti elektroničko nasilje u vašoj školi?

Dragi stručnjaci, škola je odgojno-obrazovna institucija i vi pored roditelja najviše skrbite o djeci i problemima koje djeca doživljavaju u svojoj okolini. Virtualni svijet djeci postaje svakim danom sve važniji, a interakcije na internetu sve učestalije i različitije. Stoga je važno biti u kontaktu ili pokazati interes za nove tehnologije.

1. EDUKACIJA

Bilo bi poželjno da u školi postoji edukacija za djecu koja bi ih podučila sigurnijem i odgovornijem ponašanju na internetu. S učenicima se može razgovarati i o dobrim i o lošim postupcima te o posljedicama, bez obzira hoće li njihova djela biti otkrivena ili ne. Bitno je naglasiti kakve posljedice može imati dijete koje trpi takvo nasilje i kome se ono može obratiti ukoliko se nešto slično dogodi. Važno je sačuvati "dokaze" (poruke, slike, e-maileve) kojima je dijete doživjelo prijetnje ili nasilje. Također je bitno da se s učenicima radi na toleranciji i empatiji te da im se ukaže na posljedice i postupke koje će neprimjereno ponašanje izazvati.

Važno je da pratite interese djece i mladih za moderne tehnologije. Što više uložite u svoje znanje, više ćete moći prenijeti i djeci i njihovim roditeljima. U slučaju da osjećate nesigurnost jer o internetu nemate toliko znanja koliko ga danas imaju djeca, sjetite se koliko životnog iskustva i znanja imate u odnosu na djecu koju podučavate. Sasvim je u redu da im ta znanja i prenesete.

Vi kao stručnjak imate pravo (i dužnost) voditi računa o aktivnostima koje djeca u Vašem razredu provode na internetu.

2. SURADNJA S RODITELJIMA

Vrlo je važno informirati roditelje kako bi i oni sudjelovali u edukaciji djece o odgovornom ponašanju na internetu. Mnogi roditelji nemaju znanja i vještina u radu s računalima kakva imaju njihova djeca, a i često se boje da prelaze granicu intimnog prostora svoje djece. Iz tog se razloga klone toga dijela života djeteta. Ukažite im da, iako možda nemaju znanja o računalima, imaju mnogo više životnog iskustva od svoje djece. Roditelje se može potaknuti na način da im se ukaže da imaju pravo (i dužnost) znati s kim dijete provodi vrijeme dok je na internetu, isto kao što to imaju u svakodnevnom životu.

Reakcije roditelja na upozorenja i edukaciju mogu biti raznolike, od straha i nemoći onih koji nisu imali prilike naučiti služiti se računalom, do ravnodušnosti onih koji su dobro upoznati s radom računala i smatraju da su sve poduzeli da zaštite svoje dijete. Može se dogoditi i da se roditelji protive edukaciji i unaprijed dogovorenim pravilima i posljedicama koje se tiču ponašanja djece u virtualnom svijetu od strane škole jer smatraju da na taj način škola zadire u njihovu privatnost, ali im je tada potrebno objasniti da je škola koliko obrazovna, toliko i odgojna ustanova te da je djeci potrebno poslati poruku da je društvu stalo što im se događa kako u stvarnom, tako i u virtualnom svijetu.

Što kada se nasilje dogodi?

Ukoliko je već došlo do elektroničkog nasilja u vašoj školi - važno je da reagirate! Budući da djeca ne prepoznaju razliku između virtualnog i

realnog života, nasilje koje je započeto na internetu često biva nastavljeno na školskom hodniku i obrnuto. Stoga učitelji i stručni suradnici trebaju uvijek reagirati na ovaj oblik nasilja među učenicima svoje škole, a ako se radi o djetetu koje ne pohađa njihovu školu, trebaju obavijestiti nadležne institucije.

Važno je uključiti djecu "žrtve" i djecu "počinitelje", kao i njihove roditelje kako bi se spriječilo daljnje nasilje i kako bi se određeni materijal s interneta uklonio. Nadalje, sva djeca trebaju biti upoznata s pojmom nasilja na internetu kao i posljedicama koje ono donosi. Stručni suradnici i profesori mogu doprinijeti raznim radionicama na tu temu kako bi prevenirali pojavu cyberbullyinga ili spriječili daljnje širenje.

Također, smjernice za postupanje u slučaju vršnjačkog nasilja navedene su u Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima izdanog od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Ukoliko imate pitanja ili su vam potrebne dodatne informacije nazovite Hrabri telefon za mame i tate na broj 0800 0800 svakim radnim danom od 9 do 20 sati!

HRABRI telefon

Hrabri telefon za djecu 116 111
Hrabri telefon za mame i tate 0800 0800

MINISTARSTVO SOCIJALNE
POLITIKE I MLADIH

Financirano uz podršku Ministarstva socijalne
politike i mladih projektu 'Sigurniji Internet'

Uz podršku Hrvatskog telekoma projektu
'Hrabri čuvari'

OMAZIĆ